

ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำของชนชั้นทางสังคม
Reflection of Societal Disparities

อนุสรณ์ ไชยอยู่

ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะภาพพิมพ์ ภาควิชาวิจิตรศิลป์
วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2564

ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำของชนชั้นทางสังคม

อนุสรณ์ ไชยอยู่

ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะภาพพิมพ์ ภาควิชาวิจิตรศิลป์
วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2564

Reflection of Societal Disparities

Anusron chaiyu

The Art Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For Bachelor Degree of Fine Arts Major in Printmaking
Department of Fine Arts Poh-Chang Academy of Arts
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

2021

วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์
เรื่อง ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำของชนชั้นทางสังคม
เสนอโดย นายอนุสรณ์ ไชยอยู่ รหัสนักศึกษา 4611070841111
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะภาพพิมพ์

ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์
อาจารย์รัตนา สุจริต

คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลดา ชาญประสพผล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....กรรมการ

(อาจารย์วรพงษ์ อรุณเรือง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจนวิทย์ ชูทอง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พัลลภ วังบอน)

.....กรรมการ

(อาจารย์สุรัชย์ อุดมมัน)

.....กรรมการ

(อาจารย์สุรางคณา ผิวมันกิจ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ทัสนะ ก้อนดี)

.....กรรมการ

(อาจารย์รัตนา สุจริต)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรลุ วิริยาภรณ์ประภาส)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเพาะช่าง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หัวข้อเรื่อง ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำของชนชั้นทางสังคม
นักศึกษา นายอนุสรณ์ ไชยอยู่
รหัสนักศึกษา 4611070841111
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์รัตนา สุจริต
หลักสูตร ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะภาพพิมพ์ ภาควิชาจิตรศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2564

บทคัดย่อ

ผลงานศิลปนิพนธ์หัวข้อเรื่อง “ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำของชนชั้นทางสังคม” เป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของชนชั้นในสังคม แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างทางด้านชนชั้นผู้ปกครอง โครงสร้างระบบของสังคมและความเหลื่อมล้ำในด้านสิทธิและโอกาสต่างๆ ที่ชนชั้นแรงงานพึงจะได้รับ รวมถึงการตระหนักเห็นความสำคัญของมนุษย์ด้วยกัน การกระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรม และสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ชน โดยได้กำหนดรูปแบบในการสร้างสรรค์ ด้วยการนำเสนอสัญลักษณ์ทางชนชั้น ที่หยิบยืมภาพของชนชั้นที่เกิดขึ้น รวมถึงหน้ากากในภาพยนตร์สตาร์วอร์ มาสื่อแสดงถึงผู้มีอำนาจ และนำสิ่งของเครื่องใช้ที่มีความหรูหราและสิ่งของเครื่องใช้ธรรมดา มาจัดองค์ประกอบใหม่และปรับเปลี่ยนบริบทสถานที่ เพื่อสื่อแสดงให้เห็นถึงสภาวะความแตกต่างขัดแย้งด้วยสิ่งของที่ถูกถ่ายทอดผ่านพฤติกรรมของผู้คนในสังคม ให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับแนวคิดดังกล่าว

ข้าพเจ้ามุ่งนำเสนอแง่มุมของความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็นกุศโลบายสื่อแห่งภาษาของทัศนศิลป์ เพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักรู้ถึงผลกระทบ คุณค่าความเท่าเทียมของมนุษย์ทุกคนในสังคม ก่อเกิดความงดงามแห่งชีวิตอย่างแท้จริง

Title: Reflection of Societal Disparities
Name: Mr. Anusron chaiyu
Student ID: 4611070841111
Adviser: Professor. Rattana Sudjarit
Degree: Bachelor Degree of Fine Arts Major in Printmaking
Poh-Chang Academy of Arts Rajamangala University of Technology
Rattanakosin
Year: 2021

Abstract

The thesis on the topic "Reflections of Societal Disparities " presents a story about the inequality of the social class. showing differences in parental classes. The social system structure and inequality of rights and opportunities that the working class has just received, including realizing the importance of human beings, fair distribution of resources, and fundamental human rights, by establishing a form of creativity by presenting a class symbol that raises the image of the class that arises Even the masks in the Star Wars movies represent power. Bring luxury items and simple appliances. Let's recompose and change the context of the place. In order to convey the situation of conflict with objects that are transmitted through the behavior of people in society. to be consistent with and related to the aforementioned concept.

I would like to present the aspect of social inequality. In addition to refer as media of visual arts. so that everyone is aware of the impact. The value of equality for all human beings in society creates the true beauty of life.

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปนิพนธ์ชุดนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดา ผู้ให้กำเนิดอบรมสั่งสอน ตลอดจนส่งเสียเลี้ยงดูข้าพเจ้าและเป็นเบื้องหลังความสำเร็จในการศึกษาตลอดระยะเวลาการศึกษามารวมทั้งเป็นกำลังใจให้ตลอดมา ขอกราบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศิลปะ ภาพพิมพ์ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนเกิดเป็นผลงานศิลปนิพนธ์ที่สมบูรณ์ กระผมขอบขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคน ที่มีส่วนช่วยเหลือในขั้นตอนกระบวนการทำงาน และให้กำลังใจกันมาตลอด

ข้าพเจ้าหวังว่าข้าพเจ้าจะนำความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับนี้ถ่ายทอดเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ที่ต้องการศึกษาหาความรู้ในเรื่องของการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โลหะร่องลึกจากศิลปนิพนธ์เล่มนี้ต่อไป

อนุสรณ์ ไชยอยู่

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและเป็นเอกสารประกอบผลงานศิลปนิพนธ์ตามหลักสูตรศิลปบัณฑิตของ สาขาวิชาศิลปะภาพพิมพ์ ภาควิชาจิตรศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ปีการศึกษา 2564 ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลและสรุปสาระสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ ในหัวข้อเรื่อง “ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำของชนชั้นทางสังคม”

โดยมีเนื้อหาประกอบไปด้วยการเรียบเรียง เนื้อหา ความหมาย ที่มาแนวความคิด รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน และเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน การรวบรวมผลการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ ตลอดจนสรุปผล ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารศิลปนิพนธ์นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือสนใจในงานศิลปะต่อไป

อนุสรณ์ ไชยอยู่

สารบัญ

หน้า

ปกในภาษาไทย.....	ก
ปกในภาษาอังกฤษ.....	ข
หน้าอวนุมัติ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
คำนำ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	3
แนวคิดของการสร้างสรรค์.....	3
ขอบเขตการสร้างสรรค์.....	3
ขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์.....	4
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	4
บทที่ 2 ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ.....	5
อิทธิพลจากแนวคิดและสภาพแวดล้อม.....	5
อิทธิพลจากความคิด “คาร์ล มาร์กซ์”	7
อิทธิพลแนวคิดทุนนิยม.....	10
อิทธิพลจากสิ่งของเครื่องใช้.....	13
อิทธิพลจากภาพยนตร์.....	14
อิทธิพลจากศิลปกรรม.....	15
บทที่ 3 ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์	18
ขั้นตอนประมวลความคิดที่มาจากแนวคิดและแรงบันดาลใจ.....	18
ขั้นตอนการประมวลความคิดที่แสดงออกทางรูปธรรม.....	18
การพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพจน์.....	19

สารบัญต่อ

	หน้า
ภาพร่างผลงานก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 1 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)	19
ภาพร่างผลงานก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 2 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)	20
ภาพร่างผลงานก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 3 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)	21
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน กระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)	22
วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์กระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)	22
ภาพวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์กระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)	24
การสร้างสรรค์แบบร่าง.....	29
ภาพร่างผลงานศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 1 (ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564)	30
ภาพร่างผลงานศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 2 (ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564)	31
ภาพร่างผลงานศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 3 (ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564)	32
ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์ เทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint).....	33
1.1 การทำความสะอาดผิวแม่พิมพ์แผ่นทองแดง.....	33
1.2 ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์ (Mezzotint).....	34
1.3 ขั้นตอนการโยกส่วบนแม่พิมพ์.....	35
1.4 ขั้นตอนการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof) คำน้่านักดำ.....	36
1.5 ขั้นตอนการสร้างรูปทรงบนแม่พิมพ์.....	37
1.6 ขั้นตอนการสร้างค่าน้่านักแสงของรูปทรง.....	38
1.7 ขั้นตอนการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof) คำน้่านักผลงาน.....	39
ขั้นตอนการพิมพ์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint).....	40
1.1 ขั้นตอนการทำความสะอาดแม่พิมพ์หลังจากพิมพ์ตรวจสอบ (Proof)....	40
1.2 ขั้นตอนการทำขึ้นกระดาษสำหรับพิมพ์ผลงาน.....	41
1.3 ขั้นตอนการเตรียมหมึกสำหรับพิมพ์ผลงาน.....	42
1.4 ขั้นตอนการเช็ดเนื้อหมึกพิมพ์.....	43

สารบัญต่อ

	หน้า
1.5 ขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน.....	44
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์.....	46
การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	47
ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	47
ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	49
ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	51
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	55
ประวัติผู้เขียน	60

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 1	หนังสือ คาร์ล มาร์กซ.....	9
ภาพที่ 2	ภาพความแตกต่างของบ้านในชุมชนกับห้างที่อยู่ใกล้ๆ.....	11
ภาพที่ 3	ภาพศูนย์รถหูกับผู้คนแถวนั้น.....	11
ภาพที่ 4	ภาพคนตงงาน.....	12
ภาพที่ 5	ภาพคนไร่บ้าน.....	12
ภาพที่ 6	ภาพความแตกต่างของวัตถุสิ่งของเครื่องในชีวิตประจำวัน.....	13
ภาพที่ 7	ภาพโปสเตอร์สตาร์วอร์สและสตรอร์มทรูปเปอร์.....	14
ภาพที่ 8	ภาพผลงานของ บุญมี แสงขำ.....	15
ภาพที่ 9	ภาพผลงานของ วีรญา ยามันสาปิติน.....	16
ภาพที่ 10	ภาพผลงานของ จิตรกร แก้วถิ่นคอย.....	17
ภาพที่ 11	ภาพร่างผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)	19
ภาพที่ 12	ภาพร่างผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)	20
ภาพที่ 13	ภาพร่างผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)	21
ภาพที่ 14	ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์เทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก.....	24
ภาพที่ 15	ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์เทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก.....	25
ภาพที่ 16	ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์เทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก.....	26
ภาพที่ 17	ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์เทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก.....	27
ภาพที่ 18	ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์เทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก.....	28
ภาพที่ 19	ภาพร่างแบบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Sketch).....	29
ภาพที่ 20	ภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)	30
ภาพที่ 21	ภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)	31
ภาพที่ 22	ภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)	32
ภาพที่ 23	ภาพขั้นตอนการทำความสะอาดผิวแม่พิมพ์.....	33

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 24	ภาพขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์.....	34
ภาพที่ 25	ภาพขั้นตอนการโยกแม่พิมพ์แผ่นทองแดง.....	35
ภาพที่ 26	ภาพขั้นตอนการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof) คำน้่านักดำ.....	36
ภาพที่ 27	ภาพขั้นตอนการลอกลายบนแม่พิมพ์.....	37
ภาพที่ 28	ภาพขั้นตอนการสร้างค่าน้่านักแสงของรูปทรง.....	38
ภาพที่ 29	ภาพขั้นตอนการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof) คำน้่านักผลงาน.....	39
ภาพที่ 30	ภาพขั้นตอนการล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์หลังจากพิมพ์ตรวจสอบ.....	40
ภาพที่ 31	ภาพขั้นตอนการทำขึ้นกระดาษสำหรับพิมพ์ผลงาน.....	41
ภาพที่ 32	ภาพขั้นตอนการเตรียมหมึกสำหรับอุดหมึกลงแม่พิมพ์.....	42
ภาพที่ 33	ภาพขั้นตอนการเช็ดเนื้อหมึกพิมพ์.....	43
ภาพที่ 34	ภาพขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน.....	44
ภาพที่ 35	ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์.....	45
ภาพที่ 36	ภาพผลงานศิลปินพันธ์ ชื่นที่ 1.....	48
ภาพที่ 37	ภาพผลงานศิลปินพันธ์ ชื่นที่ 2.....	50
ภาพที่ 38	ภาพผลงานศิลปินพันธ์ ชื่นที่ 3.....	52
ภาพที่ 39	ภาพโปสเตอร์การแต่งงาน.....	56
ภาพที่ 40	ภาพหน้าปกสูจิบัตรการแต่งงานศิลปินพันธ์.....	57
ภาพที่ 41	ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ.....	57
ภาพที่ 42	ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ.....	58
ภาพที่ 43	ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ.....	58
ภาพที่ 44	ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ.....	59
ภาพที่ 45	ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ.....	59

บทที่ 1

บทนำ

สัตว์แต่ละชนิดย่อมมีการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน สัตว์บางชนิดสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น สุนัข แมว กระรอก กระต่าย เป็นต้น แต่ยังมีสัตว์อีกหลายชนิดที่จำเป็นต้องดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีระบบความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยการจำแนกตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิก และการที่ได้อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มนั้นจะกระทำให้สมาชิกดำรงชีวิตอยู่รอด เราเรียกสัตว์ที่มีการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยมีการกระทำระหว่างกันทางสังคมว่า สัตว์สังคม (social animals) สัตว์สังคมมีหลายประเภท ทั้งที่เป็นสัตว์ชั้นต่ำไม่มีกระดูกสันหลัง เช่น สัตว์จำพวกแมลง ได้แก่ ผึ้ง มด แตน ต่อ และสัตว์ชั้นสูงที่มีกระดูกสันหลัง เช่น นกบางชนิด ช้าง ลิงบาบูน มนุษย์

อย่างไรก็ตาม การที่สัตว์บางชนิดรวมตัวกันเป็นกลุ่มก็ไม่จำเป็นว่าสัตว์เหล่านั้นจะต้องเป็นสัตว์สังคมเสมอไป ผึ้งตัวที่เดินทางมาตักน้ำในบ่อน้ำแห่งหนึ่ง ในขณะที่ขณะหนึ่งไม่นับว่าเป็นสัตว์สังคม เนื่องจากตัวผึ้งนั้นไม่มีการกระทำระหว่างกันทางสังคมอย่างมีระบบ ปรากฏการณ์ที่สัตว์มารวมตัวกันเช่นนี้เราเรียกว่า มวลรวม (aggregate) ซึ่งไม่จำเป็นว่า สัตว์เหล่านั้นจะต้องเป็นสัตว์สังคมเสมอไป สัตว์สังคมจึงมีลักษณะที่สำคัญ คือ มีการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม และมีการกระทำระหว่างกันทางสังคม¹ สัตว์สังคมหลายชนิดแบ่งหน้าที่ตั้งแต่เกิดเช่น มดบางตัวเกิดมาเป็น “นางพญา” มีหน้าที่ที่ต้องออกลูกแพร่พันธุ์ มดบางตัวเกิดมาเป็นมดงานและมีหน้าที่หาอาหารมดบางตัวมีหน้าที่ขุดดินมาสร้างรัง และมีรูปร่างหน้าตาผิดแผกแตกต่างกันตามการแบ่งหน้าที่ที่ตนมีมาแต่กำเนิด ในขณะที่ตัวมนุษย์เองก็เป็นสัตว์สังคมเช่นเดียวกัน มีรูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ และไม่ได้แตกต่างกันโดยแต่กำเนิดตามหน้าที่ที่อยู่ในสังคมที่ตนสังกัด และมนุษย์แต่ละคนก็ไม่ได้เป็นผู้กำหนดชนชั้นของสังคมที่ตนสังกัดอยู่ แต่สังคมนั้นเองเป็นผู้กำหนดและยอมรับการมีชนชั้นสังคมและชนชั้นที่ตนสังกัดอยู่ ชนชั้นของมนุษย์ในสังคมเกิดจากความไม่เท่าเทียมกันของมนุษย์ในเรื่องของความสามารถ เป็นเหตุให้เกิดการจัดระเบียบในสังคมตนขึ้นมา เพื่อปกป้องตนเองจากความเลวร้ายของสภาพธรรมชาติ และเมื่อมีความไม่เท่าเทียมเกิดในสังคมมนุษย์ การที่มนุษย์มีความจำเป็นและรู้จักสร้างสังคมนอกจากเพื่อปกป้องตนเอง ยังทำให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต ทำให้มนุษย์สามารถช่วยกันเป็นทีม เป็นคณะ

¹บ้านจอมยุทธ. 2543. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : https://www.baanjommyut.com/library_3/extension-1/social_animals/01.html. (16/สิงหาคม/2564).

ในการล่าสัตว์ เพาะปลูก และในขณะเดียวกันก็สามารถแบ่งงานกันทำ ไม่ต้องทำทุกอย่าง สามารถแบ่งปันแลกเปลี่ยนและค้าขายกันได้ในที่สุด² และเมื่อมีการค้าขายแลกเปลี่ยนกันทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจเกิดขึ้น สังคมมนุษย์เริ่มพัฒนาเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจกลไกของระบบทุนนิยม มีนายทุนหรือเจ้าของทุนเป็นเจ้าของกิจการ รวมถึงนักลงทุนในหุ้น และผู้มีอำนาจผู้บริหารระดับสูงที่ได้รับส่วนแบ่งจากกำไรที่เกิดขึ้น แต่ในขณะเดียวกันลูกจ้างหรือคนส่วนใหญ่ไม่ได้ประโยชน์อย่างที่ควร เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำที่คนจำนวนน้อยร่ำรวยมาก แต่คนส่วนใหญ่มีแค่พออยู่พอกินหรือไม่ก็ยากจนเนื่องจากเศรษฐกิจที่กระจุกตัวและไม่มีการกระจายทรัพยากรต่างๆ ทั่วถึง ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในด้านต่างๆ ตามมา ในปัจจุบันความเหลื่อมล้ำนั้นเป็นปัญหาในสังคมอย่างยิ่งที่ทำให้มนุษย์นั้นพึงเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มมนุษย์ด้วยกันเพียงแค่เขาเหล่านั้นไม่มีฐานะ หรือยศถาบรรดาศักดิ์ และลิดรอนสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ด้วยกันเอง

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ความเหลื่อมล้ำมักจะเป็นการกล่าวถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ที่มีโอกาสกับผู้ขาดโอกาส ซึ่งโอกาสในที่นี้คือ โอกาสในการเข้าถึง ต่อบรองและจัดการทรัพยากรต่างๆ ในสังคม ความเหลื่อมล้ำบางครั้งก็เป็นเหตุและเป็นผลในตัวเอง ที่เป็นเหตุเพราะความเหลื่อมล้ำจึงทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือเนื่องจากคนเกิดมา “ไม่เท่ากัน” จึงก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำตามมาซึ่งสรุปเป็นรูปแบบของความเหลื่อมล้ำในภาพรวมได้ 3 รูปแบบ คือ 1. ความเหลื่อมล้ำด้านความมั่นคงและทางรายได้ 2. ความเหลื่อมล้ำด้านกระจายโอกาส 3. ความเหลื่อมล้ำด้านอำนาจ³ ข้าพเจ้าจึงได้เล็งเห็นถึงระบบทุนนิยมของสังคมและความเหลื่อมล้ำของชนชั้นจึงอยากแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของชนชั้นในการอยู่ร่วมกัน และเอื้อเฟื้อซึ่งผลประโยชน์ต่อกันในแต่ละชนชั้นต่างๆ ของสังคม และได้ตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม

ระบบชนชั้นในปัจจุบัน ได้มีการเอื้อซึ่งระบบทุนนิยมกับปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นความท้าทายของการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมาตลอด เพราะสามารถส่งผลกระทบกว้างขวาง ทั้งต่อคนในสังคมและความยั่งยืนของระบบทุนนิยม ปัญหาคือระบบทุนนิยมสามารถสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจได้ดี แต่เรื่องการกระจายผลที่เกิดจากการเติบโต ในแง่ของรายได้ที่เกิดขึ้นให้กับกลุ่มคนต่างๆ ในเศรษฐกิจนั้นทำได้ไม่ดี คือ คนส่วนน้อยได้ประโยชน์มากจากการเติบโตของเศรษฐกิจ ขณะที่

² วีรพงษ์ รามางกูร. 2560. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : https://www.matichon.co.th./politics/news_764554. (16/สิงหาคม/2564).

³ อติวิทย์ แสงสุวรรณ. ม.ม.ป. ความเหลื่อม [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : https://www.parliament.go.th.go.th/ewtdadmin/ewtd/parliament_parcy/ewtd_dl_link.php?nid=29688 (16/สิงหาคม2564).

คนส่วนใหญ่ไม่ได้ประโยชน์อย่างที่ควร เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำที่คนจำนวนน้อยร่ำรวยมาก แต่คนส่วนใหญ่มีแค่พออยู่พอกินหรือไม่ก็ยากจน และยังเศรษฐกิจเติบโต ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนก็ยังมีมากขึ้น หมายถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำรุนแรงขึ้น

ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้เล็งเห็นถึงปัญหาเศรษฐกิจระบบทุนนิยมทางชนชั้นของสังคมในแง่รายได้และโอกาสสิทธิต่างๆ จึงได้นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการถ่ายทอดและสร้างสรรค์ผลงาน ผลเทคนิคและกระบวนการทำงาน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึงปัญหาทางความเหลื่อมล้ำในสังคม และเป็นข้อคิดให้กับสังคมอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อให้สังคมตระหนักถึงปัญหาด้านการกระจายสิทธิโอกาสและทรัพยากรต่างๆ ที่กระจุกตัวเฉพาะพื้นที่
2. เพื่อตอบสนองความรู้สึกของข้าพเจ้าในการแสดงออกถึงสิทธิและเสรีภาพผ่านสัญลักษณ์ที่ปรากฏในผลงาน สื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของชนชั้นทางสังคม
3. เพื่อสื่อแสดงออกถึงความเหลื่อมล้ำที่ชนชั้นล่างไม่สามารถข้ามผ่านชนชั้นแรงงาน หรือเกษตรกรไปได้ด้วยรูปแบบ 2 มิติ โดยกระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

แนวคิดของการสร้างสรรค์

นำเสนอผลงานภายใต้หัวข้อ “ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำของชนชั้นในสังคม” เพื่อสะท้อนถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านของชนชั้นในสังคมที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสิทธิโอกาสต่างๆ และการกระจายทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมต่อชนชั้นล่าง สิ่งเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าได้ตระหนักถึงสิทธิของมนุษย์ที่พึงจะได้รับต่อชนชั้นล่าง ชนชั้นแรงงานรวมถึงเกษตรกร ให้ภาครัฐหรือหน่วยงานต่างๆ เข้ามาดูแลและให้สิทธิโอกาสขั้นพื้นฐานต่อบุคคลเหล่านั้นอย่างสม่ำเสมอ และมีนโยบายต่างๆ ที่รองรับและเพิ่มผลผลิตทางรายได้ให้กระจายมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ด้านเนื้อหา ปัญหาความเหลื่อมล้ำเกิดขึ้นเมื่อทรัพยากรต่างๆ ในสังคมมีการกระจายอย่างไม่เสมอภาค ซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบจำเพาะตามแนวจำพวกของบุคคลที่นิยมของสังคม การเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ นั้นมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็น อำนาจ ศาสนา เครือญาติ เกียรติภูมิ เชื้อชาติ เพศ อายุ รสนิยมทางเพศและชนชั้น

ข้าพเจ้าจึงได้เล็งเห็นถึงความเป็นจริงในแง่ของความเหลื่อมล้ำในสังคมที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การกระจายสิทธิโอกาสต่างๆ และในด้านรายได้ที่ไม่คำนึงถึงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน สิ่งเหล่านี้

ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม จึงต้องการนำเสนอผลงานในรูปแบบของชนชั้น เพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนให้มีความสำคัญกับทุกชีวิต ให้ทุกคนได้รับสิทธิที่เป็นขั้นพื้นฐานแก่นี่สังคมของเราก็น่าอยู่ขึ้น

ด้านรูปแบบ ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานจากสิ่งของเครื่องใช้หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ตัวละครในภาพยนตร์ มาจัดอยู่ในบริบทเดียวกันโดยการจัดองค์ประกอบใหม่ เพื่อสื่อแสดงถึงความแตกต่างของชนชั้นผู้มีอำนาจและชนชั้นแรงงานผ่านผลงานในรูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) และอาศัยการแสดงออกของการสร้างสรรค์รูปแบบลัทธิเหนือจริง (Surrealism)

ด้านเทคนิค สร้างสรรค์ผลงานด้วยการสร้างค่าน้ำหนักดำ โดยอาศัยกระบวนการเทคนิค Mezzotint ด้วยการนำแม่พิมพ์ไปโยกโดยใช้อุปกรณ์ลิวโยก (Rocker tool) ให้ครบตามทิศทางที่กำหนดแล้วนำมาพิมพ์ (Proof) น้ำหนักให้มีค่าน้ำหนักดำสนิททั่วทั้งแม่พิมพ์ แล้วนำเหล็ก (Burnisher) มาลบ ถู แล้วนำมาพิมพ์ เขียนจนเกิดเป็นภาพผลงานตามต้องการ

ขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์

1. รวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม และระบบเศรษฐกิจที่ไม่สมดุลและกระจุกตัวในบางพื้นที่หรือบางสาขาการผลิตและความเหลื่อมล้ำของนายทุนและลูกจ้าง ซึ่งข้าพเจ้าได้รวบรวมจากหนังสือชื่อเล่ม “ทำไมควรอ่าน คาร์ล มาร์กซ” ที่ข้าพเจ้าได้ศึกษา
2. การวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องของชนชั้นใจความสำคัญของระบบทุนนิยมส่งผลให้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนากระจายไปไม่ถึงถึงทั้งในเชิงพื้นที่และกลุ่มบุคคล โดยได้พบในสังคมและประสบการณ์ร่วมที่มีทั้งเรื่องเครื่องใช้วัตถุนิยมต่างๆ ที่ข้าพเจ้าหยิบยกมานำเสนอ
3. สรุปผลการสร้างสรรค์ที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ทั้งในรูปแบบและแนวคิดหรือนัยยะที่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ให้มีลักษณะเฉพาะตัวเห็นได้ชัดเจนจากตัวผลงาน
4. การเสนอแนะ ข้าพเจ้าได้ศึกษาหาข้อมูลในด้านความเหลื่อมล้ำ ได้บทสรุปถึงความจริงในสังคมจนตกตะกอนทางความคิดและได้นำมาสร้างสรรค์ผลศิลปนิพนธ์ชุดนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์

การศึกษาหาข้อมูลจากเรื่องของสถานที่บริบทต่างๆ ของชนชั้นแรงงาน เกษตรกร และสิ่งของเครื่องใช้และวัตถุนิยมต่างๆ ที่หยิบยกมาจัดให้อยู่ในบริบทเดียวกันได้

บทที่ 2

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้เล็งเห็นถึงความสำคัญทางชนชั้นในสังคมปัจจุบันที่มีความเหลื่อมล้ำที่เป็นปัญหาโครงสร้างในสังคม ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับความเดือดร้อนจากความไม่ทัดเทียมของความเติบโตทางเศรษฐกิจและความแตกต่างกันในการเป็นเจ้าของทรัพยากร ส่งผลต่อรายได้ที่แตกต่างกันมากระหว่างกลุ่มคนในสังคม อันสะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมถึงโอกาส ในการเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิพื้นฐาน รวมทั้งความไม่เป็นธรรมด้านอำนาจต่อรอง⁴ จึงแสดงออกด้วยการสร้างสรรค์ผลงานอันมี เนื้อหา เรื่องราว ของชนชั้นต่างๆ ในสังคมที่ไม่คำนึงถึงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และละเลยความสำคัญของทุกชีวิตในด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เพื่อให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าสิทธิของความเป็นมนุษย์ และเพื่อให้สังคมได้ตระหนักความสำคัญปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำ โดยมีอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

อิทธิพลจากแนวคิดและสภาพแวดล้อม

ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยมีหลายมิติด้วยกัน ความเหลื่อมล้ำที่ชัดเจนที่สุดคือ ความเหลื่อมล้ำทางรายได้เนื่องจากคนรวยมีรายได้สูง จึงออมและสะสมทรัพย์สินได้มาก ส่วนคนจนมีรายได้น้อยออมเท่าไรก็ต้องส่งให้ครอบครัวและเก็บเป็นทุนการศึกษาให้ลูกเขาจึงมีทรัพย์สินน้อย ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และทรัพย์สินน่าจะส่งผลให้คนรวยกับคนจนมี ความเหลื่อมล้ำด้านสิทธิและโอกาส รวมทั้งคุณภาพการให้บริการของรัฐด้วยตั้งแต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ ใน ชีวิตประจำวันวัน เช่น แนวนอน ที่เจ้าหน้าที่รัฐจะเร่งอำนวยความสะดวกให้กับคน “เส้นใหญ่” อย่างคนรวยมากกว่าคนจน หรือแนวนอน ที่คนจนจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีอำนาจมากกว่าอย่างคนรวย ไปจนถึงโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและบริการสาธารณะที่ได้คุณภาพ คนรวยไม่จำเป็นจะต้องสนใจบริการเหล่านี้ของรัฐเนื่องจากเขามีฐานะดีพอที่จะซื้อบริการที่ดีที่สุดจากเอกชนอยู่แล้ว ขณะที่คนจนต้องพึ่งพิงสวัสดิการจากรัฐเป็นหลัก โดยเฉพาะสวัสดิการที่แรงงานนอกระบบเข้าถึง เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า ข้อมูลภาวะสังคมที่บ่งชี้ถึงสภาพปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

⁴อดิวิชัย แสงสุวรรณ. ม.ม.ป. ความเหลื่อมล้ำ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=29688. (28 สิงหาคม 2564).

ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการรายงานต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นข้อมูลที่มีแสดงให้เห็นว่า ความเหลื่อมล้ำ ที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดการขาดความมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมความไม่มี เสถียรภาพในการกระจายการพัฒนาและขยายโอกาสทางสังคม และนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมทาง สังคมทั้งระหว่างกลุ่มคนและระหว่างพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง แตกแยกในความคิดและ นำไปสู่การใช้ความรุนแรงในพื้นที่ต่างๆ จนบานปลายกระทบต่อประเทศในภาพรวมในที่สุด โดยความ เหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น เป็นปัญหาที่สั่งสมมานาน และปัญหาความ เหลื่อมล้ำที่ ปรากฏชัดเจนคือ ช่องว่างทางรายได้ระหว่างคนในกลุ่มชั้นรายได้ ล้วนเกิดจากพฤติกรรม ส่วนบุคคลทั้งสิ้น เช่น ถ้าคนรวยประสบความสำเร็จเพียงเพราะเขาขยันทำงาน ส่วนคนจนมั่งคั่งน้อย กว่า เพียงเพราะเขาเกียจคร้านกว่า เราก็คงไม่มองว่าความเหลื่อมล้ำ ระหว่างบุคคลทั้งสอง นี้เป็น ปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขแต่ในโลกแห่งความจริงความเหลื่อมล้ำไม่ว่า จะมีมิติใดก็ตามมักจะเป็น ผลลัพธ์ของเหตุปัจจัยต่างๆ ที่สลับซับซ้อนและซ้อนทับกันหลายปัจจัยอยู่ นอกเหนือการกระทำของ ปัจเจกและเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคม เช่น ปัญหาคอร์รัปชัน และ เลือกปฏิบัติในระบบราชการ ปัญหาคนจนเข้าไม่ถึงทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต ปัญหากระบวนการจัดเก็บภาษีไม่เป็น ธรรม (คนจนจ่ายมากกว่าคนรวย ถ้าคิดเป็นสัดส่วนของรายได้) และ ปัญหารัฐไม่คุ้มครองสิทธิพลเมือง และสิทธิมนุษยชนอย่างเท่าเทียมกัน⁵

สิ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ไม่ว่าจะเป็นการกระจายทรัพยากรต่างๆ ที่ไม่ทั่วถึง หรือโอกาสและสิทธิ ในการเข้าถึงทรัพยากรที่ไม่อำนวยสำหรับชนชั้นล่างล้วนแล้วแต่เป็นเหตุที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และปัญหาทางด้านสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนที่พึงจะได้รับ

⁵สมมติร์ โตรักตระกูล. ม.ม.ป. ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560. (28 สิงหาคม 2564).

อิทธิพลจากความคิด “คาร์ล มาร์กซ์”

แนวคิด ของมาร์กซ์ อาจแสดงออกมาได้ใน 2 ลักษณะเด่นใหญ่ ๆ คือในธรรมชาติที่สร้างสรรค์ของมนุษย์และการอธิบายประวัติศาสตร์ผ่านโครงสร้างทางสังคม

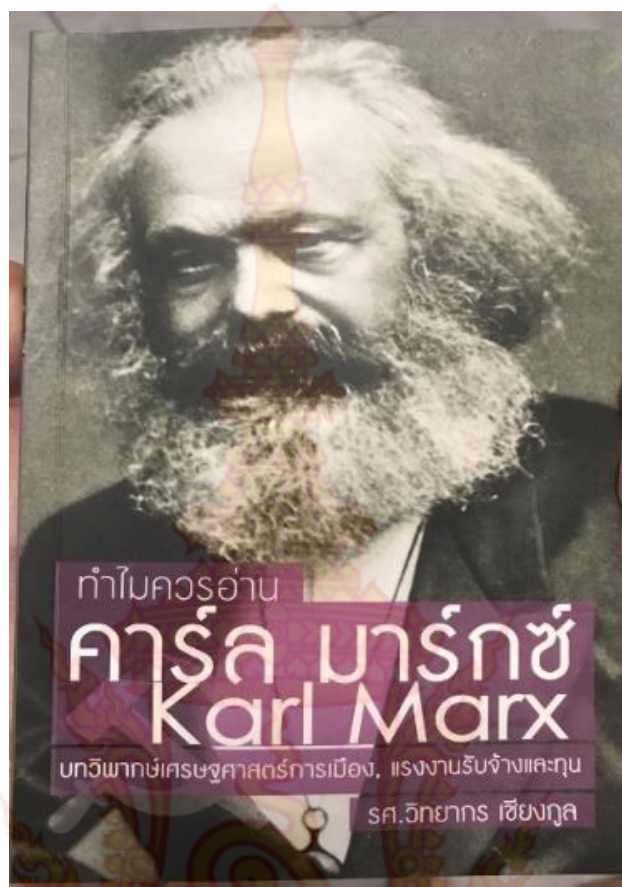
ประการแรกในประเด็นเรื่องธรรมชาติที่สร้างสรรค์ของมนุษย์ สำหรับมาร์กซ์แล้วมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่ใช้แรงงานของตนสร้างและเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์ มนุษย์ไม่ได้มองต่อไม้ ดิน โลหะ ก่อนถลุงแต่เพียงวัตถุดิบ มนุษย์ได้เชื่อมโยงวัตถุดิบเหล่านั้นเข้ากับจินตนาการของตน และแปรรูปวัตถุดิบให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ สถาปัตยกรรม กระบวนการนี้เองที่ทำให้เกิดเอกภาพระหว่างการกระทำและความคิด เอกภาพนี้เกิดขึ้นอย่างมีระเบียบแบบแผนมาจากความตั้งใจ โลหะ ถูกลุง ตีและขึ้นรูปเป็นก้อน ก็เพราะมีความคิดเรื่องว่า ค้อนหน้าตาเป็นอย่างไร ส่วนประกอบเป็นอย่างไร กระบวนการแปรรูปจากวัตถุดิบมาเป็นผลิตภัณฑ์ มนุษย์ทดลองเรียนรู้สิ่งที่ผิดพลาดและทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นดียิ่งขึ้นเรื่อยๆ

ประการที่สองการอธิบายประวัติศาสตร์จากโครงสร้าง มาร์กซ์ปฏิเสธการอธิบายประวัติศาสตร์ว่ามาจากพัฒนาการของรัฐตามความมีเหตุผลสูงขึ้นไปเรื่อยๆ โดยพิจารณาตามจำนวนของผู้มีเสรีภาพเพียงคนเดียวคือกษัตริย์ สู่หลายคนที่มีเสรีภาพในการปกครองแบบคณาธิปไตยหรืออภิชนาธิปไตยไปสู่รัฐที่มีเหตุผลที่จะทำให้ทุกคนมีเสรีภาพ แต่ประวัติศาสตร์เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตหรือที่มาร์กซ์เรียกว่า “พลังการผลิต” พลังการผลิตนี้เป็นตัวการสำคัญในการเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ เมื่อมนุษย์สร้างโลหะหรือสร้างเครื่องมือในการทำการเกษตร เพื่อที่จะทำให้มนุษย์สามารถมีชีวิตรอดอยู่ได้ มนุษย์ต้องอาศัยการแบ่งงานกันทำ มีการจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางสังคมว่าใครควรทำอะไร และควรได้อย่างไร จะแลกเปลี่ยนกันอย่างไร ความสัมพันธ์ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจนี้เองที่มาร์กซ์เรียกว่า “ความสัมพันธ์ทางการผลิต” พลังการผลิตและความสัมพันธ์ทางการผลิตจะรวมเรียกว่าแบบวิธีการผลิตซึ่งจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปตามช่วงเวลาและสังคม เช่นในอดีตกาล แบบวิธีการผลิตแบบคอมมูน มนุษย์ยังอาศัยการอยู่ร่วมกัน เทคโนโลยีการผลิตไม่สลับซับซ้อน มนุษย์ไม่สามารถที่จะเก็บผลผลิตส่วนเกินได้มากพอ ทุกคนก็ตามเก็บของป่า ล่าสัตว์ร่วมกัน แบ่งปันสิ่งที่ได้มาร่วมกัน ความสัมพันธ์ระหว่างกันนี้จึงมีความแตกต่างจากกัน เมื่อมนุษย์สามารถลงพื้นที่เพาะปลูก มีเครื่องมือทางการเกษตรที่ทำจากโลหะ พื้นที่ถูกกันออกเป็นของส่วนบุคคล ผลผลิตไม่ได้เป็นของส่วนรวมของชุมชนอีกต่อไป มนุษย์จำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยน ต้องมีตัวกลางที่จะคอยบังคับให้การแลกเปลี่ยนนั้นมีผล กฎระเบียบและความสัมพันธ์ก็จะเปลี่ยนไปจากสมัยที่มีวิธีการผลิตแบบคอมมูน หากมีสงครามระหว่างชุมชนที่ลงหลักปักฐานนั้น ผู้แพ้ก็จะกลายเป็นทาสและแรงงานที่ต้องใช้ในการเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ ความสัมพันธ์การผลิตแบบทาสจึงเกิดขึ้น ระหว่างนายทาสผู้ใช้กำลังและความสมัครใจให้ทาสทำงานเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ให้กับตน สังคมก็เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ จากสังคมบุพกาล, ทาส, ศักดินา, มาสู่สังคมทุนนิยมในปัจจุบัน ในยุคสมัยนี้เองในสังคมทุน

นิยมที่ลักษณะคำอธิบายของมาร์กซทั้งสองประการมาผูกรวมกัน ภายใต้สังคมนิยม มนุษย์ผู้ใช้แรงงานและมีความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ กลายเป็นแรงงานที่รับค่าจ้างตามเวลา มนุษย์ไม่ได้มองว่าตนเองได้สร้างสรรค์สิ่งใดอีก แรงงานที่ไต่ลงไปในกระบวนการเปลี่ยนแปลงธรรมชาตินั้นเป็นแค่แรงงานที่ถูกคิดค่าจ้างตามเวลาเท่านั้น และสามารถที่จะตีราคาได้ด้วยเงิน ด้วยเหตุนี้เองมนุษย์จึง “แปลกแยก” ต่อแรงงานของตนเอง นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์รอบตัวมนุษย์ทุกสิ่งล้วนต่างมีแรงงานของผู้อื่นประกอบอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น แต่ภายใต้ระบบทุนนิยม สิ่งของไม่ได้แสดงออกถึงคุณค่ามัน แต่กลับแสดงออกถึงมูลค่าแลกเปลี่ยน ในแง่หนึ่งที่มนุษย์ทั้งแปลกแยกจากตัวเองและแปลกแยกจากผู้อื่น ภายใต้ระบบทุนนิยม มนุษย์ไม่ได้มองตนเองเป็นผู้สร้างสรรค์อีกต่อไป ต่างเป็นเพียงแต่เครื่องจักรที่มีชีวิตชนิดหนึ่ง นอกจากนี้เพื่อทำให้ระบบทุนนิยมดำรงอยู่ต่อไป กระบวนการเสริมสร้างความแปลกแยกของมนุษย์โดยการนำคนเข้าสู่กระบวนการผลิตแบบทุนนิยมก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อที่จะทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์ เปลี่ยนแรงงานให้สามารถวัดด้วยค่าจ้าง และเปลี่ยนกรรมกรเป็นผู้บริโภคในเวลาเดียวกัน และรักษาไว้ซึ่งผลกำไรของนายทุนผู้เป็นเจ้าของกิจการนั้น⁶

จากการศึกษามนุษย์สมัยก่อนนั้นอาศัยอยู่กับแบบวิถีชีวิตกันเป็นหมู่คณะ มนุษย์ยังอาศัยอยู่ร่วมกัน เทคโนโลยีการผลิตยังไม่ซับซ้อน ทุกคนก็เก็บอาหารล่าสัตว์แบ่งปันสิ่งที่ได้มาร่วมกัน ความสัมพันธ์ระหว่างนี้จึงแตกต่างกัน เมื่อมนุษย์สามารถเพาะปลูก พื้นที่ที่ถูกกันออกเป็นส่วนบุคคล ผลผลิตไม่ได้เป็นของชุมชนอีกต่อไป มนุษย์จำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยน ต้องมีตัวกลางที่คอยบังคับให้การแลกเปลี่ยนนั้นเกิดผล กฎระเบียบก็จะเปลี่ยนไปวิถีการผลิตแบบหมู่คณะ หากมีสงครามระหว่างชุมชนที่ลงหลักปักฐานนั้น ผู้แพ้ก็จะกลายเป็นทาสและแรงงานที่ต้องใช้ในการเพาะปลูกและเลี้ยงความสัมพันธ์การผลิตแบบทาสจึงเกิดขึ้นระหว่างนายทาสและทาส สังคมก็เปลี่ยนไปเรื่อยๆ จากทาสศักดินา มาสู่สังคมนิยมในปัจจุบัน ประเด็นสาระเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความรู้สึก จึงได้นำเนื้อหาเหล่านี้มาเป็นแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้คนตระหนักรู้ถึงผลกระทบของปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม

⁶ วนัส ปิยะกุลชัยเดช. 2563. คาร์ล มาร์กซ ลัทธิคอมมิวนิสต์ที่ลือลือลือลือยุโรป จากกระฎุมพีสู่ กรรมกรชีพ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://thepeople.co/karl-marx-communist/>. (28 สิงหาคม 2564).

ภาพที่ 1 หนังสือ คาร์ล มาร์กซ์

ที่มา : จากผู้เขียน

อิทธิพลแนวคิดทุนนิยม

ในโลกทุนนิยมคือเรื่องการประสบความสำเร็จ เราอยู่ในโลกที่เต็มไปด้วยเรื่องเล่าของผู้ประสบความสำเร็จมากมาย และโดยนัยของการเน้นย้ำถึงความสำเร็จนั้นก็เป็นการย้ำคำสัญญาของระบบทุนนิยม คำสัญญาที่บอกว่าในระบบนี้เป็นระบบเปิด เราสามารถต่อสู้ดิ้นรนและประสบความสำเร็จได้ถ้าคุณขยันพอ คดีเรื่องขยันแล้วสำเร็จ เก่งแล้วรวยได้ จึงเป็นวิธีที่เราต่างซึมซับเข้าไป ที่นี้การที่เรารวยหรือจน เราก็มีแนวโน้มที่จะตีความว่า เราหรือใครสักคนนั้นอาจจะขยันหรือเก่งไม่พอ แต่ไม่ได้มองว่าจริงๆ แล้วระบบอาจจะเต็มไปด้วยการกระจายทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียม การกีดกันแบ่งแยก ไปจนถึงโอกาสของผู้คนที่แตกต่างกันไม่เสมอภาคกัน⁷ ทุกประเทศมีทั้งคนรวยมากและจนมาก ความเท่าเทียมทางด้านกระจายทรัพยากรมีการแบ่งชนชั้นทางสังคมด้วยฐานนะเศรษฐกิจ ซึ่งปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำและความไม่มีเท่าเทียมนี้ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมมากมาย ซึ่งในปัจจุบันนี้ระบบนายทุนที่เข้ามาบริหารจัดการกับองค์กรต่างๆ นั้น ต่างไม่คำนึงถึงสิทธิและการกระจายรายได้และโอกาสต่างๆ ต่อประชาชนหรือชนชั้นแรงงานรวมถึงเกษตรกรเป็นต้น การวิพากษ์วิจารณ์ความไม่เป็นธรรมของระบบทุนนิยมย่อมเป็นขั้นตอนสำคัญในการหาทางออก สุดท้ายเราอาจจะล้มระบบทุนนิยมไม่ได้ แต่ความเข้าใจและมองเห็นปัญหาและการกีดกันย่อมนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาคุณภาพชีวิตของเราขึ้นได้พวกสวัสดิการที่เรามี ค่าแรงขั้นต่ำ การทำงานที่เป็นธรรมมากขึ้น

ระบบทุนนิยมนี้มีทั้งด้านที่ดีและด้านเสียขึ้นอยู่กับผู้ควบคุมการผลิตและเจ้าของกิจการนั้น เห็นถึงผลประโยชน์แก่ตนมาน้อยแค่ไหน ซึ่งในปัจจุบันปัญหาระบบทุนนิยมสร้างการเติบโตของระบบเศรษฐกิจได้ดี แต่เรื่องการกระจายผลที่เกิดจากการเติบโตในแง่ของรายได้ที่เกิดขึ้นให้กับกลุ่มคนต่างๆ ในเศรษฐกิจนั้นทำได้ไม่ดีคือ คนส่วนน้อยได้ประโยชน์มากจากการเติบโตของเศรษฐกิจ ในขณะที่คนส่วนใหญ่ไม่ได้ประโยชน์อย่างที่ควร จึงก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ

⁷Yanin jomwong. 2561. คาร์ล มาร์กซ นักคิดคนสำคัญที่มีผลต่อโลกทุนนิยม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://thematter.co/social/200-why-marx-still-matters/50224>. (28 สิงหาคม 2564).

ภาพที่ 2 ภาพความแตกต่างของบ้านในชุมชนกับห้างที่อยู่ใกล้ๆ
ที่มา : <https://waymagazine.org/civilized-city-poor-people/>

ภาพที่ 3 ภาพศูนย์รถหรูกับผู้คนแถวนั้น
ที่มา : จากผู้เขียน

ภาพที่ 4 ภาพคนตกงาน

ที่มา : จากผู้เขียน

ภาพที่ 5 ภาพคนไร้บ้าน

ที่มา : จากผู้เขียน

อิทธิพลจากสิ่งของเครื่องใช้

ความแตกต่างของสิ่งของเครื่องใช้นั้นทำให้เห็นได้ชัดในสังคมของผู้บริโภคนิยมและแฟชั่นนิยมไม่ว่าจะเป็นสิ่งของและเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันทำอยู่อาศัย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นกลไกโครงสร้างของระบบทุนนิยม ด้วยปัญหาความแตกต่างของมนุษย์และปัญหาการเอารอดเอาเปรียบทางชนชั้น จึงได้หยิบยกสิ่งของเครื่องที่มีราคาสูงและสิ่งที่มีราคาถูกมาแสดงถึงความแตกต่างของชนชั้นทางสังคม

ภาพที่ 6 ภาพความแตกต่างของวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ที่มา : <https://www.google.com/search?q=%E0>

อิทธิพลจากภาพยนตร์

สตอร์มทรูปเปอร์ (Stormtrooper) เป็นตัวละครในภาพยนตร์เรื่องสตาร์วอร์ส เน้นไปที่การเดินทางของ ลุค สกายวอล์กเกอร์พร้อม ฮาน โซโล และอดีตอาจารย์เจได โอบีวัน เคโนบี เพื่อช่วยเหลือผู้นำฝ่ายกบฏ จากเงื้อมมือของจักรวรรดิกาแลกติกและซิธลอร์ด ดาร์ เวเดอร์ ซึ่งในเรื่องสตอร์มทรูปเปอร์มีหน้าที่เป็นกองทหารภาคพื้นดินของจักรวรรดิกาแลกติกภายใต้ผู้นำจักรพรรดิพัลพาทีน ปกครองดาวต่างๆ ในช่วงของยุคจักรวรรดิจึง ได้หยิบยกมาเป็นนัยยะในการสื่อแสดงถึงการเปรียบเทียบชนชั้นปกครองในสังคม

ภาพที่ 7 ภาพโปสเตอร์สตาร์วอร์สและสตรึมทรูปเปอร์ (Stormtrooper)

ที่มา : <https://www.google.co.th/search?q=%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A0%E0%B8%A1%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%A4%E0%B8%A5%E0%B8%A6%E0%B8%A7%E0%B8%A8%E0%B8%A9%E0%B8%AC%E0%B8%AD%E0%B8%AE%E0%B8%AF%E0%B8%B0%E0%B8%B1%E0%B8%B2%E0%B8%B3%E0%B8%B4%E0%B8%B5%E0%B8%B6%E0%B8%B7%E0%B8%B8%E0%B8%B9%E0%B8%BC%E0%B8%BD%E0%B8%BE%E0%B8%BF%E0%B8%C0%E0%B8%C1%E0%B8%C2%E0%B8%C3%E0%B8%C4%E0%B8%C5%E0%B8%C6%E0%B8%C7%E0%B8%C8%E0%B8%C9%E0%B8%CC%E0%B8%CD%E0%B8%CE%E0%B8%CF%E0%B8%D0%E0%B8%D1%E0%B8%D2%E0%B8%D3%E0%B8%D4%E0%B8%D5%E0%B8%D6%E0%B8%D7%E0%B8%D8%E0%B8%D9%E0%B8%DC%E0%B8%DD%E0%B8%DE%E0%B8%DF%E0%B8%E0%E0%B8%E1%E0%B8%E2%E0%B8%E3%E0%B8%E4%E0%B8%E5%E0%B8%E6%E0%B8%E7%E0%B8%E8%E0%B8%E9%E0%B8%EC%E0%B8%ED%E0%B8%EE%E0%B8%EF%E0%B8%F0%E0%B8%F1%E0%B8%F2%E0%B8%F3%E0%B8%F4%E0%B8%F5%E0%B8%F6%E0%B8%F7%E0%B8%F8%E0%B8%FA%E0%B8%FB%E0%B8%FC%E0%B8%FD%E0%B8%FE%E0%B8%FF>

อิทธิพลผลงานจากศิลปกรรม

ข้าพเจ้าได้ศึกษาหาข้อมูลจากผลงาน และรูปแบบขบวนการทั้งแนวคิดของศิลปินที่ข้าพเจ้าชื่นชอบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุน และเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ให้มีลักษณะและรูปแบบที่เฉพาะตัว เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน ตรงตามความคิดและจินตนาการของข้าพเจ้า โดยมีผลงานทางศิลปกรรมที่ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

บุญมี แสงขำ

บุญมี แสงขำ เป็นศิลปินที่มีอิทธิพลในการสร้างผลงานภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint) ซึ่งเป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จในด้านตัวเทคนิคนี้เป็นอย่างมาก และที่ยอมรับทั้งในไทยและต่างประเทศ ในด้านผลงานนั้นแสดงให้เห็นถึงแนวคิดในมุมมองของ สัจธรรม สารและความจริงของมนุษย์ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตว่าสุดท้ายแล้วทุกสิ่งก็ต้องเสื่อมสลายตามกาลเวลา โดยมีน้ำหนักที่ ละมุน ลุ่มลึก

จากการศึกษาผลงานของศิลปิน ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลของศิลปินในด้านของตัวเทคนิค (Mezzotint) ของศิลปินที่เป็นเทคนิคที่ใช้เวลาในการสร้างค่าน้ำหนักดำแล้วนำมาน้ำหนักลบให้เกิดเป็นภาพผลงาน

ภาพที่ 8 ภาพผลงานของ บุญมี แสงขำ

ชื่อผลงาน : พืช ความงาม ความสุข

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

ขนาด : 105 x 75 ซม.

ที่มา : บุญมี แสงขำ. ม.ม.ป. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.artbangkok.com>

วีรญา ยามันสะปิติน

วีรญา ยามันสะปิติน เป็นศิลปินที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงานด้านรูปแบบต่อข้าพเจ้า ซึ่งเป็นศิลปินที่สร้างงานแนวสัจนิยม (Realistic) โดยส่วนตัวของศิลปินนั้นจะหยิบยกประเด็นเรื่องสงครามที่เกิดโดยเล่าเรื่องด้วยการนำการ์ตูนมิกกี้เมาส์เป็นสัญลักษณ์ เพื่อสื่อถึงชาติมหาอำนาจ และมีการจัดองค์ประกอบที่น่าสนใจ

จากการศึกษาผลงานของศิลปิน ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลในด้านรูปแบบของศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานโดยการหยิบตัวละครมาให้เกิดอีกมุมมองใหม่ แล้วสร้างสรรค์ตัวละครให้เล่าเรื่องในผลงานกับบริบทและสถานที่ต่างๆ

ภาพที่ 9 ภาพผลงานของ วีรญา ยามันสะปิติน

ชื่อผลงาน : 1st Hope, oneself

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด : 100 x 100 ซม.

ที่มา : วีรญา ยามันสะปิติน. ม.ม.ป. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.sanook.com/men/73325/>. (28 สิงหาคม 2564).

จิตรกร แก้วถิ่นคอย

จิตรกร แก้วถิ่นคอย เป็นศิลปินที่มีความสนใจในเรื่องราวของสังคมเหตุการณ์บ้านเมือง ที่แสดงออกความคิดเห็นและทัศนคติทางการเมืองผ่านงานศิลปะ ศิลปินเสนอผลงานผ่านรูปแบบมุมของสังคม ชนชั้น การเมือง ถ่ายออกมาเป็นงานจิตรกรรมในรูปแบบแนวคิดของการเสียดสีสังคม ประชดประชัน ล้อเลียน และมีความเข้าใจโดยตรงไปตรงมา

จากการศึกษาผลงานของศิลปิน ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลจากศิลปินในด้านของแนวคิดที่มีการเปรียบเทียบและมีชั้นเชิงในการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในงาน เป็นการถ่ายทอดผลงานอย่างตรงไปตรงมาต่อผู้ชม

ภาพที่ 10 ภาพผลงานของ จิตรกร แก้วถิ่นคอย

ชื่อผลงาน : Power & Greed

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด : 34 x 26 ซม.

ที่มา : จิตรกร แก้วถิ่นคอย. 2008. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://positioningmag.com/44053/44053>. (28 สิงหาคม 2564)

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์

ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำในสังคมที่เกิดขึ้นในด้านการกระจายสิทธิโอกาสและในด้านรายได้ต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน จึงต้องการนำเสนอผลงาน เพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันและตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนให้มีความสำคัญกับชีวิต ให้ทุกคนรับได้สิทธิที่เป็นขั้นพื้นฐาน ทำให้ข้าพเจ้านำมาสร้างสรรค์จัดวางองค์ประกอบ ในศิลปนิพนธ์ชุดนี้

ขั้นตอนประมวลความคิดที่มาจากแนวคิดและแรงบันดาลใจ

ข้าพเจ้าได้แรงบันดาลใจมาจากความเป็นจริงในแง่มุมของความเหลื่อมล้ำในสังคมที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการกระจายสิทธิโอกาสและทรัพยากร โดยนำเสนอผลงานในรูปแบบของชนชั้นในสังคม เพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติและตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนให้มีความสำคัญกับทุกชีวิต

โดยการสร้างสรรค์ผลงานด้วยการนำภาพถ่ายที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันมาสื่อแสดงถึงชนชั้นปกครองระบบโครงสร้างของสังคมและสิ่งของเครื่องใช้มาปรับเปลี่ยนให้เกิดมุมมองใหม่ ให้เห็นถึงความแตกต่างของชนชั้นล่างและชนชั้นปกครอง

ขั้นตอนการประมวลความคิดที่แสดงออกทางรูปธรรม

ด้านเนื้อหา เป็นการเสนอผลงานในด้านมุมมองของการหยิบยกตัวละคร วัตถุ หรือบริบทสถานที่ต่างๆ มาจัดองค์ประกอบใหม่ ให้เกิดข้อคิดในเชิงสัญลักษณ์ของการเปรียบเทียบระหว่างชนชั้น ตระหนักถึงความสำคัญของความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคม

ด้านรูปแบบ ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint) ในรูปแบบ 2 มิติ ซึ่งมีลักษณะรูปแบบผลงานเหนือจริง (Surrealism) จัดองค์ประกอบโดยได้หยิบยกตัวละครหน้ากากสตอร์มทรูปเปอร์ (Stormtrooper) และเสื้อผ้าต่างๆ มาจัดในอยู่บริบท สถานที่และวัตถุของตัวละครชนชั้นมาอยู่รวมกันเพื่อให้ข้อคิดในผลงานชุดนี้

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปินพนธ์

ภาพร่างผลงานก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 1 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)

ภาพที่ 11 ภาพร่างผลงานก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 1

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

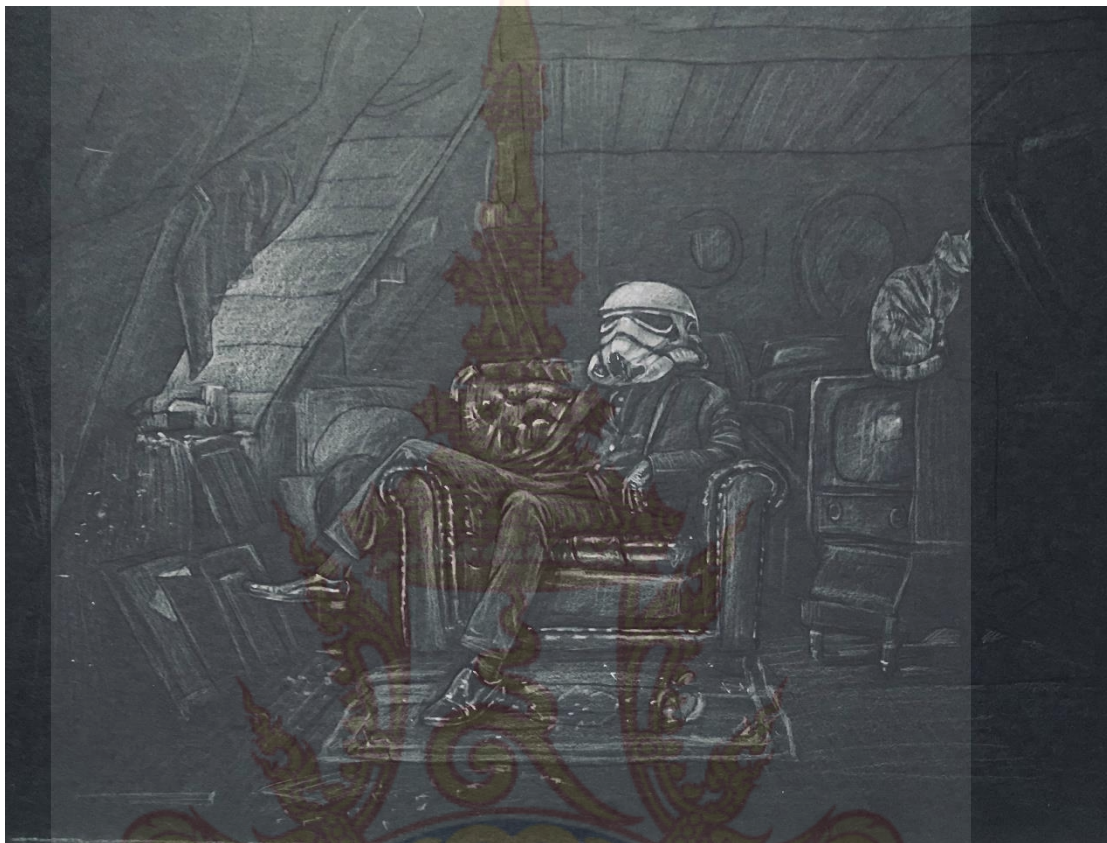
ภาพร่างผลงานก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 2 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)

ภาพที่ 12 ภาพร่างผลงานก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 2
ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพร่างผลงานก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 3 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564)

ภาพที่ 13 ภาพร่างผลงานก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 3
ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน กระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก เทคนิคภาพพิมพ์ Mezzotint

ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint) เป็นการถ่ายภาพพิมพ์ที่สร้างแม่พิมพ์โดยใช้สั่วโยก (Rocker) ให้เป็นร่องลึกลงไปบนผิวของแม่พิมพ์จากแผ่นทองแดง การพิมพ์ต้องอุดหมึกพิมพ์ลงไปในร่องลึกบนผิวแม่พิมพ์ แล้วเช็ดผิวหน้าแม่พิมพ์ให้สะอาด แล้วจึงเอากะดาษมาปิดทับบนแม่พิมพ์ จากนั้นนำเป็นเข้าแท่นพิมพ์เพื่อเป็นการกดให้กระดาษนั้นลงไปบนร่องที่เป็นหลุมเล็กๆ ดังนั้นจึงต้องใช้แรงกดสูงจากแท่นพิมพ์ เพื่อให้แรงกดจากแท่นพิมพ์ กดเนื้อกระดาษให้ลงไปอุดซบหมึกพิมพ์ขึ้นมา จึงยกตัวอย่างของผลงาน ชื่อภาพ Different but same ปีที่สร้าง พ.ศ. 2565 ขนาด 61 x 81 ซม. เป็นกรณีตัวอย่างขั้นตอนที่ใช้ในการสร้างผลงาน

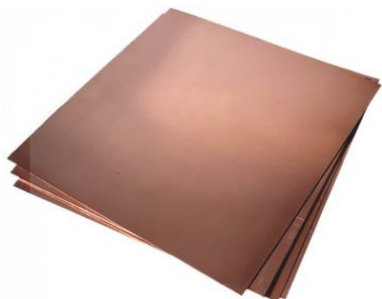
วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์กระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก เทคนิค (Mezzotint)

1. แผ่นทองแดง	Copper plate
2. แท่นพิมพ์	Printing press
3. สั่วโยก	Rocker tool
4. เหล็กกลบ	Burnisher
5. กระดาษพิมพ์ผลงาน	Fabiano paper
6. หมึกพิมพ์	Printing Ink
7. กระดาษลอกลาย	Copy paper
8. กระดาษคาร์บอน	Carbon paper
9. กระดาษบุรูป	Proof paper
10. ซีอิ๊วดำ	Black soy sauce
11. เกลือ	Salt
12. กระดาษทราย	Sandpaper
13. น้ำยาล้างจาน	Dishwashing liquid
14. ทินเนอร์	Thinner
15. น้ำมันสน	Turpentine
16. น้ำส้มสายชู	Vinegar
17. ปากกา	pen
18. เกียง	Trowel
19. แปรงขัดทำความสะอาดเพลท	Brush
20. ตะไบ	Rasp
21. ผ้าสักหลาด	Woolen Fabric

22. กระดาษกาวน้ำ	Water Activated Tape
23. กระบอกลื่นน้ำ	Foggy
24. แผ่นพลาสติกทำชั้นกระดาษ	Plastic Sheet
25. ลูกกลิ้ง	Roller
26. เครื่องเป่าลมร้อน	dryer
27. เศษผ้า	Rag

ภาพวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานกระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

แผ่นทองแดง

แท่นพิมพ์

สั้วโยก

เหล็กกลบ

หมึกพิมพ์

กระดาษพิมพ์ผลงาน

ภาพที่ 14 ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

น้ำมันสน

พินเนอร์

เศษผ้า

น้ำส้มสายชู

สีอ้วดดำ

เกลือ

ภาพที่ 15 ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพที่ 16 ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ผ้าสักหลาด

กระดาษกาวน้ำ

แปรงขัดแม่พิมพ์

เครื่องเป่าลมร้อน

ตะไบ

ลูกกลิ้ง

ภาพที่ 17 ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

กระบอกฉีดน้ำ

แผ่นพลาสติกทำชั้นกระดาษ

เกียง

ภาพที่ 18 ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

การสร้างสรรค์แบบร่าง

การสร้างแบบร่างของข้าพเจ้านั้นเกิดจากการที่ได้นำเสนอผลงานในด้านสะท้อนแนวคิดจากเรื่องราวที่ข้าพเจ้าได้ไปศึกษา ค้นหาข้อมูลในด้านความเหลื่อมล้ำของชนชั้นในสังคม โดยการหยิบยกตัวละคร วัตถุ หรือบริบทสถานที่ มาจัดองค์ประกอบ เพื่อให้เกิดข้อคิดในเชิงสัญลักษณ์ของการเปรียบเทียบของระหว่างชนชั้นต่างๆ ในรูปแบบกระบวนการภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint) ในรูปแบบ 2 มิติ ในรูปแบบลักษณะเหนือจริง (Surrealism) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านเรื่องราวการสร้างสรรค์ภาพร่างของผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้

วิธีการ Sketch ค้นหารูปภาพสัญลักษณ์ต่างที่ต้องการสื่อในงานจากอินเทอร์เน็ตและข้อมูลภาพถ่าย จากการลงพื้นที่ภาคสนามนำมาปะติด (Collage) ปรับในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Adobe Photoshop) เมื่อได้ภาพที่ต้องการแล้ว จากนั้นนำมาวาดเส้นลงน้ำหนักแสงเงา

ภาพที่ 19 ภาพร่างต้นแบบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Sketch)

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1 (ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564)

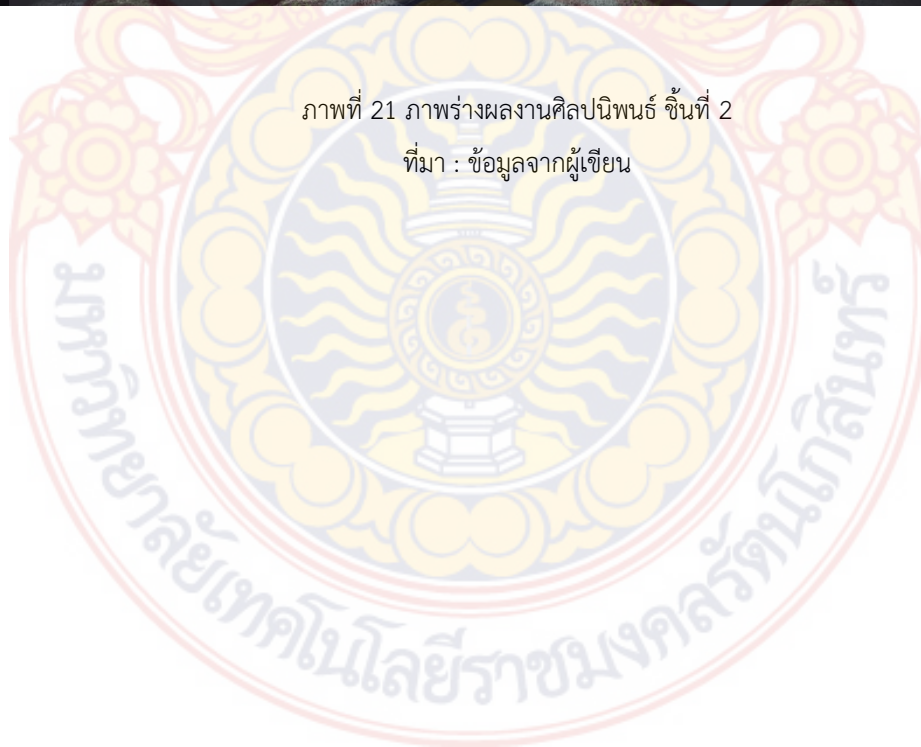
ภาพที่ 20 ภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2 (ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564)

ภาพที่ 21 ภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2
ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3 (ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564)

ภาพที่ 22 ภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

1.1 การทำความสะอาดผิวแม่พิมพ์แผ่นทองแดง

อันดับแรกนำแม่พิมพ์ซึ่งเป็นแม่พิมพ์แผ่นทองแดง (ขนาด 61 X 81 cm.) ไปล้างทำความสะอาดด้วยกระดาษทรายน้ำเบอร์หยาบจนไปถึงเบอร์ละเอียดขัดไล่ขึ้นไป โดยใช้ตั้งแต่ เบอร์ 1000 1500 2000 ขึ้นไป ขัดในระนาบเดียวกันให้ทั่วทั้งผิวหน้าแม่พิมพ์ เมื่อขัดเสร็จแล้วให้ชโลมน้ำเปล่า จากนั้นโรยเกลือป่น ตามด้วยน้ำส้มสายชูและซีอิ๊วขาวโดยใช้ผ้ามือถูวนเบาๆ ให้ทั่วผิวหน้าแม่พิมพ์ ขั้นตอนสุดท้ายจึงล้างออกด้วยน้ำยาล้างจาน จากนั้นนำกระดาษบรู๊ฟมาซับให้แห้ง เป็นอันเสร็จกระบวนการล้างแม่พิมพ์

ภาพที่ 23 ภาพขั้นตอนการทำความสะอาดผิวแม่พิมพ์

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.2 ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์ (mezzotint)

นำแม่พิมพ์ที่ทำความสะอาดเรียบร้อยแล้วมาทำการขีดร่างทิศทางด้านละ 1 ทิศ มีระยะห่าง 1 นิ้ว เท่าๆ กันทั้งแม่พิมพ์สอตประสานกันทั้งหมด 24 ทิศทาง

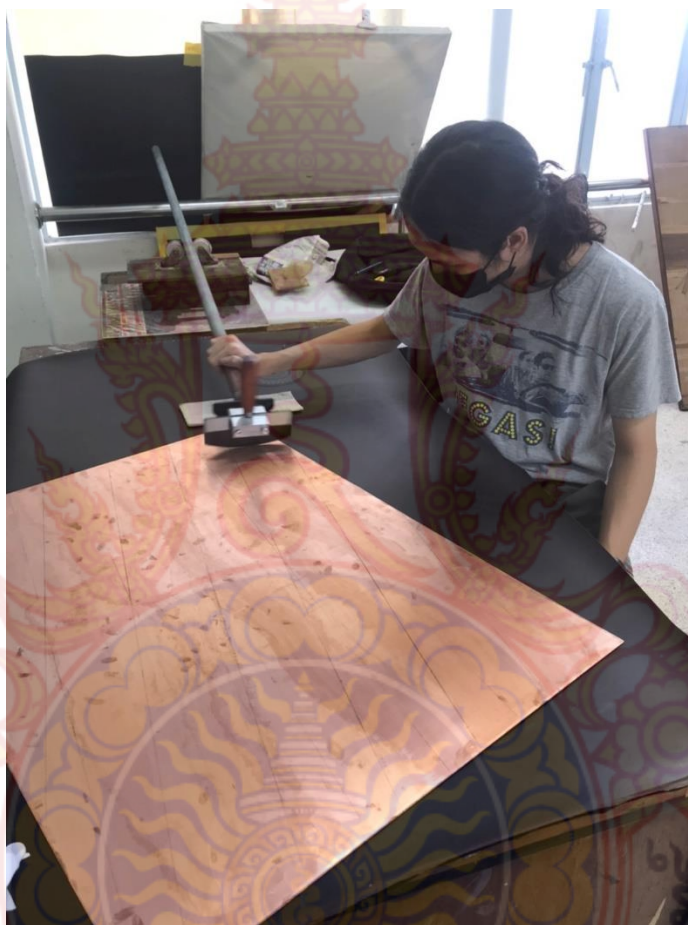

ภาพที่ 24 ภาพขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.3 ขั้นตอนการโยกลีวบนแม่พิมพ์

นำแม่พิมพ์ที่ขีดทิศทางไว้แล้วใช้เครื่องมือที่เรียกว่า (rocker tool) กดและโยกลงไปบนพื้นผิวให้เกิดรอยบนพื้นผิวของแม่พิมพ์ที่มีลักษณะเป็นฟันปลาขนาดเล็กมาก เกิดเป็นจุดเล็กๆ ทำหน้าที่เป็นตัวกักเก็บหมึกพิมพ์ไว้ ทิศทางที่ขีดร่างไว้ทั้งหมด 24 ทิศทาง เมื่อโยกครบทิศทางตามกำหนดแล้วก็นำแม่พิมพ์ไปล้างทำความสะอาดเพื่อพิมพ์ตรวจสอบน้ำหนัก

ภาพที่ 25 ภาพขั้นตอนการโยกแม่พิมพ์แผ่นทองแดง

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.4 ขั้นตอนการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof) คำน้้ำหนักดำ

เมื่อผ่านทุกขั้นตอนของการสร้างรายละเอียดบนพื้นผิวแม่พิมพ์แล้ว ลำดับถัดไปเป็นการตรวจสอบ (Proof) หรือตรวจสอบความสมบูรณ์ของค่าน้ำหนักเข้มหรือดำของแม่พิมพ์ ก่อนการสร้างค่าน้ำหนัก “แสง” ในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 26 ภาพขั้นตอนการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof) คำน้้ำหนักผลงาน
ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.5 ขั้นตอนการสร้างรูปทรงบนแม่พิมพ์

นำแม่พิมพ์ที่ผ่านกระบวนการโยกและพิมพ์ดูน้ำหนักเรียบร้อยแล้วมาวาง แล้วนำกระดาษคาร์บอนมาวางทับบนแม่พิมพ์วางให้เต็มพื้นที่ของแม่พิมพ์ แล้วจึงนำกระดาษเทปกาวมาติดกระดาษคาร์บอนตามรอยต่อของกระดาษ ติดที่แต่ละฝั่งของกระดาษกับแม่พิมพ์เพื่อให้ยึดกันไว้ จึงนำภาพร่างที่ขยายมาวางทับบนกระดาษคาร์บอน แล้วยึดมุมของฝั่งใดฝั่งหนึ่งเป็นหลักจากนั้นก็นำกระดาษเทปกาวมาติดบนมุมของภาพร่างของแต่ละฝั่งแล้วติดไปที่หลังแม่พิมพ์ เพื่อป้องกันการไม่ให้ภาพร่างขยับหรือเคลื่อนที่ได้จากนั้นก็นำปากกาถูกลื่นมาเขียนตามรูปทรงของภาพร่าง

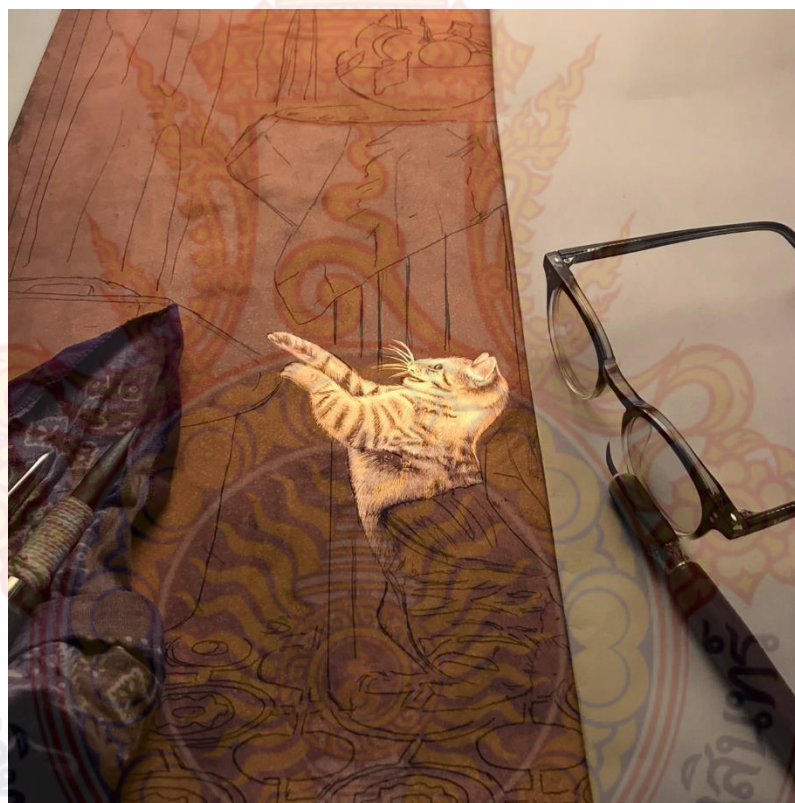

ภาพที่ 27 ภาพขั้นตอนการลอกลายบนแม่พิมพ์

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.6 ขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักแสงของรูปทรง

เริ่มสร้างค่าน้ำหนักรายละเอียดของรูปวัตถุต่างๆ ด้วยเครื่องมือเหล็กปลายมนที่เรียกว่า เบอร์นิชเชอร์ (Burnisher) ด้วยวิธีการฝนถูและกดลงไปบนผิวหน้าแม่พิมพ์ใช้แรงกดผ่านเครื่องมือลงบนผิวแม่พิมพ์ให้ยุบตัวตื้นขึ้น เพื่อให้ไม่สามารถเก็บหมึกได้หรือเก็บได้น้อยลง ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการใช้เครื่องมือเฉพาะทางสำหรับเทคนิคเมซโซทินท์ (Mezzotint) กดลงไปบนแม่พิมพ์และเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ความอดทนและใช้สมาธิเป็นอย่างสูง และการลบรูปทรงต่างๆ น้ำหนักจากที่ดำสนิทจะกลายเป็นน้ำหนักเทาเข้ม เทาอ่อน จนถึง ขาว ลดทอนไปตามการออกแรงกดน้ำหนักของมือ เสร็จตามน้ำหนักหมดแล้ว หลังจากนั้นจะต้องพิมพ์ตรวจสอบ ค่าน้ำหนักอยู่เรื่อยๆ จนกว่าจะได้น้ำหนักที่พึงพอใจและตามแบบภาพร่าง

ภาพที่ 28 ภาพขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักแสงของรูปทรง

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.7 ขั้นตอนการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof) คำนำน้าหนักผลงาน

เมื่อสร้างน้ำหนักด้วยการลบเสร็จเป็นที่พอใจเรียบร้อยแล้ว นำแม่พิมพ์มาพิมพ์พิสูจน์ (Proof) อีกรอบว่าได้น้ำหนักตามที่เรต้องการแล้วหรือยัง ถ้ายังไม่ได้ให้วงกำกับของแต่ละจุดไว้ เพื่อจะได้รู้ว่ารูปทรงใดจะต้องนำมาแก้ไขลบน้ำหนักเพิ่ม จะง่ายต่อการแก้ไขแม่พิมพ์และได้น้ำหนักที่ต้องการและนำไปพิมพ์จริงในครั้งต่อไป

ภาพที่ 29 ภาพขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักแสงของรูปทรง

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ขั้นตอนการพิมพ์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (mezzotint)

1.1 ขั้นตอนการล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์หลังจากการพิมพ์ตรวจสอบ (Proof)

เมื่อเสร็จจากการสร้างค่าหนักแสงของรูปทรงแล้ว รวมถึงได้ทำการพิมพ์ตรวจสอบภาพความสมบูรณ์ของแม่พิมพ์ จนเป็นที่พอใจแล้วก็เข้าสู่กระบวนการพิมพ์ผลงานจริง โดยเริ่มจากการนำแม่พิมพ์ไปล้างทำความสะอาด ซึ่งทำในลักษณะเช่นเดียวกันกับขั้นตอนการล้างแม่พิมพ์ข้างต้นที่กล่าวมา จากนั้นนำกระดาษบุรุ่มมาซับน้ำและใช้เครื่องเป่าลมร้อน (dryer) ให้แห้งสนิทเพื่อรอขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 30 ภาพขั้นตอนการล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์หลังจากการพิมพ์ตรวจสอบ

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.2 ขั้นตอนการเตรียมทำขึ้นกระดาษสำหรับพิมพ์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint) นั้น ต้องใช้กระดาษที่มีคุณภาพสูง เนื่องจากต้องรับแรงกดจากแท่นพิมพ์ กระดาษสำหรับพิมพ์จึงจะต้องมีคุณภาพซบหมึกได้ดี ควรทำขึ้นกระดาษด้วยการใช้กระบอกฉีดน้ำให้ทั่วกระดาษทั้งสองด้าน แล้วจึงใช้แผ่นพลาสติกใสห่อคลุมเพื่อป้องกันความชื้นระเหยอย่างน้อยเป็นเวลา 30 นาที – 4 ชั่วโมง

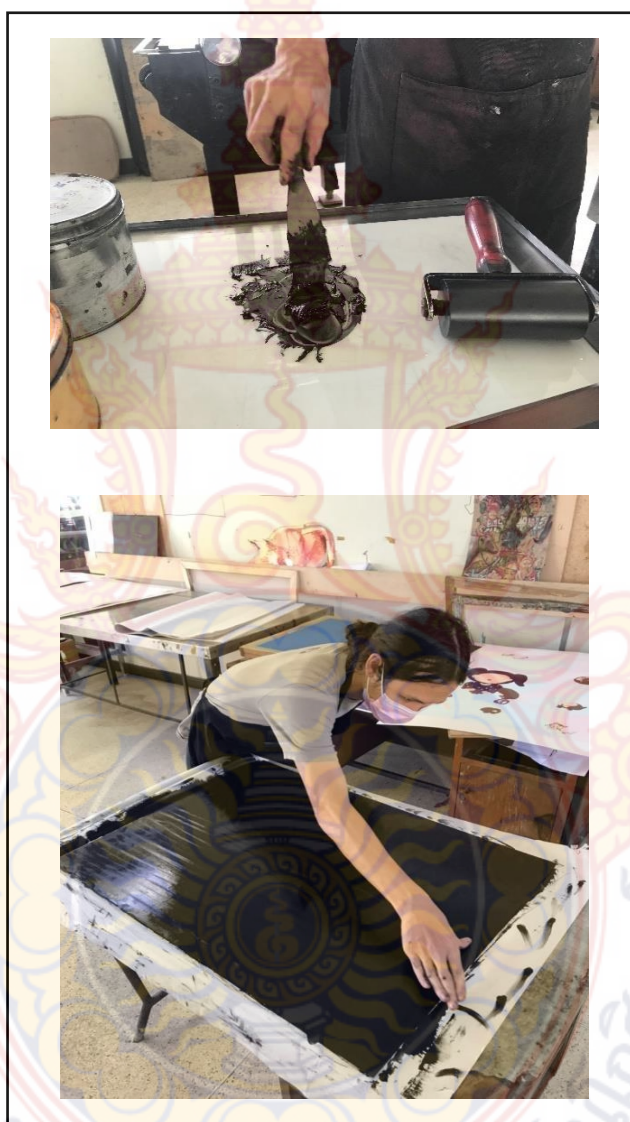

ภาพที่ 31 ภาพขั้นตอนการทำขึ้นกระดาษสำหรับพิมพ์ผลงาน

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.3 ขั้นตอนการเตรียมหมึกสำหรับพิมพ์ผลงาน

เมื่อตักสีมาแล้วจากนั้นให้ใช้เกียงตีหมึกให้เข้ากัน จากนั้นตักมาวางไว้บนแม่พิมพ์แล้วใช้ยางพาดสีให้ทั่วหน้าผิวแม่พิมพ์ จากนั้นใช้มืออุดหมึกลงไปในร่องลึกหรือบนผิวแม่พิมพ์อุดให้ทั่ว จากนั้นใช้ลูกกลิ้งยางที่มีความอ่อนตัวเกลี่ยหมึกจนทั่ว โดยออกแรงเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เพื่อให้หมึกถูกกดลงไปในร่องแม่พิมพ์ได้อย่างสม่ำเสมอ

ภาพที่ 32 ภาพขั้นตอนการเตรียมหมึกสำหรับอุดหมึกลงแม่พิมพ์
ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.4 ขั้นตอนการเช็ดเนื้อหมึกพิมพ์

เมื่ออุตหมึกเรียบร้อยแล้ว ต่อไปนำกระดาษรูปมาวางบนแม่พิมพ์จากนั้นใช้ลูกกลิ้งกลิ้งให้ทั่วแม่พิมพ์เพื่อซับหมึกออก ประมาณ 2 รอบ จากนั้นใช้กระดาษลอกลายเช็ดเนื้อหมึกส่วนเกินออกจากผิวหน้าแม่พิมพ์ส่วนบนให้สะอาดรวมถึงขอบทั้งสี่ด้าน เพื่อไม่ให้หมึกที่ติดขอบแม่พิมพ์มาติดเปื้อนกระดาษพิมพ์

ภาพที่ 33 ภาพขั้นตอนการเช็ดเนื้อหมึกพิมพ์
ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

1.5 ขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน

เซ็ดหมึกเสร็จแล้วจากนั้นนำแม่พิมพ์วางบนแท่นพิมพ์แม่พิมพ์โลหะที่มีแรงกดอัดสูงในตำแหน่งที่เหมาะสม และวางปิดทับด้วยกระดาษที่ไว้สำหรับพิมพ์ผลงาน จากนั้นปรับแรงกดของแท่นพิมพ์แล้วหมุนแท่นพิมพ์เพื่อกดกระดาษให้ลงไปติดกับหมึกที่อุดในร่องขึ้นมา เมื่อได้ผลงานภาพพิมพ์ออกมาแล้ว นำไปวางบนไม้กระดานเพื่อตั้งกระดาษให้เรียบด้วยกาวน้ำที่มีความเปียกชื้นให้แห้งสนิทและเรียบตึงทั้งสองด้าน เป็นอันเสร็จขั้นตอนการพิมพ์ภาพผลงาน

ภาพที่ 34 ภาพขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพที่ 35 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์

ผลงานชื่อ : Different but same

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

ขนาด : 61 X 81 ซม.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2565

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้า โดยผ่านการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขทั้งในรูปแบบของผลงานและเทคนิคในการทำงาน และพัฒนาผลงานเป็นแนວงานลักษณะเฉพาะตน โดยมีการพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่อง โดยนำเสนอผลกระทบที่รู้สึกต่อข้าพเจ้า ในด้านชนชั้นและความเหลื่อมล้ำในสังคมที่ผ่านมาข้าพเจ้าจำแนกออกมาในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาและแนวคิด

ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ในหัวข้อ “ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำของชนชั้นทางสังคม” ภายใต้แนวคิดมุมมองความเหลื่อมล้ำของชนชั้นในสังคมที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการกระจายสิทธิ โอกาสต่างๆ ที่คนจนหรือคนใช้แรงงาน เกษตรกร ที่ไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานเท่าที่ควร การกระจายทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียม การกีดกันแบ่งแยก ไปจนถึงโอกาสของผู้คนที่แตกต่างกันไม่เสมอภาคกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ข้าพเจ้าจึงต้องการแสดงถึงปัญหาที่กระทบความรู้สึกของข้าพเจ้า

ด้านลักษณะรูปแบบผลงาน

รูปแบบผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ จะแสดงถึงเรื่องความเหลื่อมล้ำของชนชั้นทางสังคม ซึ่งได้หยิบยกสิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ มาจัดอยู่ในบริบทสถานที่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างชนชั้นผู้ที่มีอำนาจ และชนชั้นล่าง โดยแสดงออกเชิงสัญลักษณ์สิ่งของที่ดูราคาถูกลง และสิ่งของใช้ที่ราคาแพง หน้ากากตัวละครสตอร์มทรูปเปอร์ (Stormtrooper) ในภาพยนตร์สตาร์วอร์สสื่อถึงผู้มีหน้าที่ในการปกครอง

การนำทัศนธาตุทางศิลปะมาใช้ในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ 2 มิติ มีการใช้หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ โดยการใช้ทัศนธาตุมาใช้ประกอบในการสร้างสรรค์ ประกอบด้วย เส้น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด น้ำหนักแสงเงา นำมาประกอบเพื่อเป็นผลงาน แสงที่กระทบในตัววัตถุที่แตกต่างและน่าสนใจกว่าจุดอื่นๆ มีการใช้น้ำหนักแสงเงาทำให้เกิดสึบรยากาศในงานรอบข้าง เพื่อให้เกิดเป็นเอกภาพไม่ขัดแย้งกันจนเกินไป และแสดงถึงอารมณ์ในผลงานได้ตรงตามแนวความคิด

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ (ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564)

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1

ข้าพเจ้าต้องเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ โดยการนำภาพถ่ายที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันมาเป็นสื่อแสดงถึงชนชั้นปกครองที่นั่งอยู่ในห้องเก็บของของชนชั้นแรงงาน โดยจัดองค์ประกอบด้วยการหยิบยกภาพถ่ายและสิ่งของเครื่องใช้ในเชิงสัญลักษณ์ เช่น ผลไม้ ซึ่งผลไม้ของชนชั้นสูงแสดงถึงความแตกต่างของชนชั้น และตัวละครด้านอำนาจในภาพยนตร์ โดยชิ้นนี้มีการหยิบมาผสมกันระหว่างหมวกชาวนา และตัวละครให้เห็นถึงความแตกต่างและร่วมสมัยมากขึ้น จุดเด่นน้ำหนักแสงเงาที่กำหนด ของชุดและตัวละครที่แสดงเครื่องใช้หรูหราราคาแพงและเครื่องใช้ทั่วไป น้ำหนักแสงเงากระจายโดนตัววัตถุเครื่องใช้ต่างๆ ภายในห้องที่เป็นส่วนแสดงถึงชนชั้นแรงงานที่อยู่บริเวณรอบข้างและในที่มืด ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของแสงสว่างที่เป็นจุดนำสายตาและมองเข้าไปหาถึงอีกวัตถุในที่มืดเพื่อถ่ายทอดถึงชนชั้นที่มีอำนาจก็มีโอกาสมากกว่าชนชั้นแรงงานที่ต้องใช้เวลาข้ามผ่านระบบความจนนี้ไปได้เสมือนแสงที่ส่องและกระจายไปสู่ความมืด

ภาพที่ 36 ภาพผลงานศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : personal space

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Aquatint)

ขนาด : 81 x 61 cm.

ที่มา : จากผู้เขียน

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ (ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564)

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2

ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ โดยการนำภาพถ่ายที่เกิดขึ้นจริงมาเป็นสื่อแสดงถึงชนชั้นปกครองที่โดยหยิบยกการจิบน้ำชาของชนชั้นผู้ดีของชาวอังกฤษเริ่มตั้งแต่สมัยยุค ค.ศ.1840 ซึ่งในช่วงนั้นธรรมเนียมการจิบชายามบ่ายจะเป็นที่นิยมเฉพาะพวกคนชนชั้นสูงและขุนนางเป็นส่วนใหญ่ เพราะใบชาสมัยนั้นมีราคาสูงและหายากมากมานำเสนอ โดยจัดองค์ประกอบใหม่ด้วยการหยิบยกภาพถ่ายและสิ่งของเครื่องใช้ ที่เป็นวัตถุราคาแพงและราคาถูก มาจัดอยู่ด้วยกันให้ดูกลมกลืนกันสื่อแสดงถึงความแตกต่างของชนชั้น และสุนัขที่เป็นสัตว์ของชนชั้นชนสูง ความแตกต่างของราคาข้าวของเครื่องใช้ จุดเด่นนั้นน้ำหนักแสงเงาที่กำหนดของชุดและตัวละครที่แสดงถึงผู้มีอำนาจเครื่องใช้หรูหราราคาแพง และเครื่องใช้ของชนชั้นกลางบริบทสถานะที่แสดงถึงความแตกต่างของชนชั้นที่พยายามก้าวผ่านความจน ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์โดยกำหนดน้ำหนักแสงจุดสนใจที่บริเวณตัวละครและเครื่องน้ำชาบนโต๊ะและไล่เป็นเงาน้ำหนักดำค่อยๆ หายกลืนเข้าไปกับบรรยากาศแสดงถึงสิทธิและโอกาสของชนชั้นล่างนั้นแทบจะไม่ได้หลุดออกมาจากความมืดมนได้เลย

ภาพที่ 37 ภาพผลงานศิลปินป็นรึนรึน รึนที่ 2

รึนรึนรึน : afternoon tea

รึนรึนรึน : รึนรึนรึนรึนรึนรึน (Mezzotint)

รึนรึน : 61 x 81 cm.

รึนรึน : รึนรึนรึน

การพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ (ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564)

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3

ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ โดยการนำข้อมูลภาพถ่ายมาเป็นสื่อแสดงถึงชนชั้นปกครองที่นั่งอยู่โตะกับสัตว์เลี้ยงที่มีวัตถุเครื่องใช้ที่แตกต่างกันแสดงถึงความแตกต่างของชนชั้น และแสดงถึงค่านิยมของวัตถุที่ไม่ได้คำนึงถึงผู้ผลิตหรือชนชั้นแรงงาน แต่สังคมกับให้ค่าวัตถุนิยมเหล่านั้นมากกว่าสวัสดิการที่พึงจะได้รับ ข้าพเจ้าได้สร้างผลงานกำหนดแสงเฉพาะจุดของเหยือกน้ำชา และไล่น้ำหนักเข้าไปถึงเครื่องใช้ในครัวที่โดนแสงน้อยกว่า สื่อถึงสังคมที่ให้ค่ากับบริโภคนิยมไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ เสื้อผ้า เครื่องใช้ต่างๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นกลไกของระบบทุนนิยมที่สร้างความแปลกแยกของมนุษย์และปัญหาการเอารัดเอาเปรียบทางชนชั้น

ภาพที่ 38 ภาพผลงานศิลปินพันธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : Different but same

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint)

ขนาด : 61 X 81 cm.

ที่มา : จากผู้เขียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ศิลปินนิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำของชนชั้นในสังคม” เป็นผลสัมฤทธิ์ของการสร้างสรรค์ผลงาน ที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาเรื่องราว รูปแบบ เทคนิค วิธีการ สื่อสาระสอดคล้องตรงตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

อีกทั้งผลงานสร้างสรรค์ศิลปินนิพนธ์อันมีกรอบแนวคิดทางเนื้อหา มีแนวทางการแสดงออกแบบรูปแทนสัญลักษณ์เชิงเปรียบเทียบ ได้สร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพ หรือผลงานศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Mezzotint) ในบริบทความเหลื่อมล้ำในสังคม รูปแบบงานศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) สร้างมิติบนระนาบโดยอาศัยทัศนธาตุเป็นเครื่องมือในการสร้างรายละเอียดค่าน้ำหนักแสงเงา สื่อสารความหมายผ่านรูปวัตถุที่มีความขัดแย้งกัน เพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนให้มีความสำคัญกับทุกชีวิต ให้ทุกคนได้รับสิทธิที่เป็นขั้นพื้นฐานเพียงเท่านี้สังคมของเราก็น่าอยู่มากขึ้น

ในผลงานศิลปินนิพนธ์ชุดนี้ จึงนับได้ว่าเป็นการศึกษาระบวนการในเทคนิคภาพพิมพ์ร่องลึก (Mezzotint) และในการทำงานก็จะเจอปัญหาไม่มากนักน้อยมีการแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง และการวางแผนการทำงานให้มากที่สุด เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา ซึ่งปัญหาเหล่านั้นล้วนเป็นประสบการณ์และการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับข้าพเจ้า อนึ่งอาจเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ศึกษาทางด้านศิลปะ

ข้อเสนอแนะในการค้นคว้าหาแนวทางเกี่ยวกับปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม การแก้ไขปัญหาคือ

- 1.ปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน หากทุกคนมองเห็นค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์โดยไม่แบ่งแยกความแตกต่างตามหลักสิทธิมนุษยชนที่เป็นสากล จะทำให้มนุษย์เข้าใจความเป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้นและมองเห็นถึงปัญหาซึ่งกันและกัน
2. รัฐควรเริ่มจากความใส่ใจและตระหนักสิทธิมนุษยชนให้มีความสำคัญกับทุกชีวิตให้สิทธิขั้นพื้นฐานมีนโยบายรองรับและเพิ่มผลผลิตทางรายได้ให้มากยิ่งขึ้น
3. รัฐควรให้ความสำคัญกับเหง้าของปัญหา โดยเฉพาะระบบการศึกษาของเด็ก พัฒนาความรู้และศักยภาพของเด็กให้มีความเท่าเทียมเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา และสามารถการแข่งขันได้ในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

- พัลลภ วังบอน. (2561) **สุนทรียะในงานภาพพิมพ์**. กรุงเทพฯ: ซากุระโปรดักส์.
- สุรพงษ์ สมสุข. (2561) **พัฒนาการและสร้างสรรค์ภาพพิมพ์โลหะในประเทศไทย**.
กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วิทยากร เชียงกุล. (2558) **ทำไมควรอ่านคาร์ล มาร์กซ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.

สารสนเทศจากหลักฐานข้อมูลออนไลน์

- จิตรกร แก้วถิ่นคอย. 2008. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://positioningmag.com/44053/44053>. (28 สิงหาคม 2564).
- บ้านจอมยุทธ. 2543. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : https://www.baanjomut.com/library_3/extension-1/social_animals/01.html. (16/สิงหาคม/2564)
- บุญมี แสงขำ. ม.ม.ป. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.artbangkok.com/?p=29865>. (28 สิงหาคม 2564).
- วันส ปิยะกุลชัยเดช. 2563. **คาร์ล มาร์กซ ลัทธิคอมมิวนิสต์ที่หลอกหลอนยุโรป จากกระฎุมพีสู่กรรมาชีพ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://thepeople.co/karl-marx-communist/>. (28 สิงหาคม 2564).
- วีรพงษ์ รามางกูร. 2560. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : https://www.matichon.co.th/politics/news_764554_ (16/สิงหาคม/2564)
- วีรญา ยามันสะปิติน. ม.ม.ป. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.sanook.com/men/73325/>. (28 สิงหาคม 2564).
- สมมติร์ โตรักตระกูล. ม.ม.ป. **ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรม**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560. (28 สิงหาคม 2564).
- อติวิชญ์ แสงสุวรรณ. ม.ม.ป. **ความเหลื่อมล้ำ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=29688. (28 สิงหาคม 2564).
- Yanin jomwong. 2561. **คาร์ล มาร์กซ นักคิดคนสำคัญที่มีผลต่อโลกทุนนิยม**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://thematter.co/social/200-why-marx-still-matters/50224>. (28 สิงหาคม 2564).

ภาคผนวก

ข้อมูลการจัดนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการศิลปนิพนธ์ ปีการศึกษา 2564

“ตอน You Know Me”

ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปะภาพพิมพ์ ภาควิชาวิจิตรศิลป์
วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

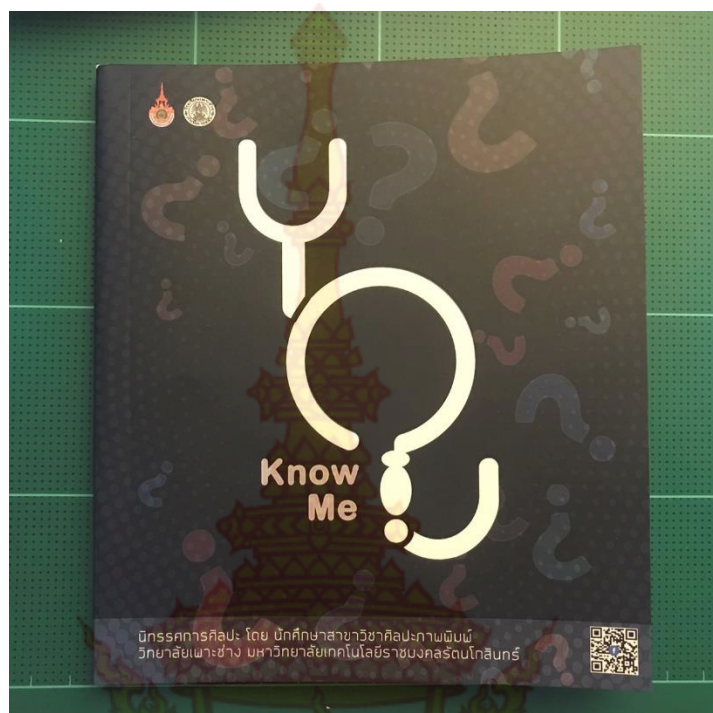
ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)

ระหว่างวันที่ 22 มีนาคม – 3 เมษายน 2565

ภาพที่ 39 ภาพโปสเตอร์การแสดงผลงาน

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพที่ 40 ภาพหน้าปกสูจิบัตรการแสดงงานศิลปนิพนธ์
ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพที่ 41 ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ
ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพที่ 42 ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพที่ 43 ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพที่ 44 ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ภาพที่ 45 ภาพบรรยากาศการจัดนิทรรศการ

ที่มา : ข้อมูลจากผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นายอนุสรณ์ ไชยอยู่
วัน เดือน ปี เกิด 11 พฤศจิกายน 2540
ที่อยู่ 148 หมู่ที่ 1 ตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี
41160

ประวัติการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น : โรงเรียนวัดศรีสะอาด
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ : วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
ปัจจุบัน : สาขาวิชาศิลปะภาพพิมพ์ ภาควิชาวิจิตรศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

เกียรติประวัติ

ปี 2564 - ได้รับทุนการศึกษา “มูลนิธิสโກเพื่อการศุกล”
ปี 2563 - ได้รับทุนการศึกษา “มูลนิธิสโກเพื่อการศุกล”

ประวัติการผลงาน

ปี 2564 - แสดงนิทรรศการดินเปื้อนหมึก ครั้งที่ 13 ตอน ห้าง ไม่
ห้าง
- เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพศิลปินรุ่นใหม่ Young
Artist Talent No.12
- ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์นานาชาติ International
Print Biennial Varna
- นิติยาสาร The HAND the Magazine for
Reproduction-based Art
- ร่วมแสดงผลงานงาน new Gen BKK 2564
ปี 2563 - ร่วมแสดงผลงาน 15th The National Children and
Youth Art competitions of art